

Reflecties HKU X Eindpresentatie programma najaar 21/22 door Veerle Spronck

- HKU X is een bijzondere experimenteerruimte binnen HKU: Het is volgens mij heel waardevol om als kunsthogeschool een veilige ruimte te bieden aan afstudeerders die *juist* uitdaagt tot zoeken, uitproberen en jezelf als professional leren kennen in de echt wereld buiten school. Veilig bedoel ik dan ook niet in de enge zin, HKU X biedt eerder vertrouwen en een vangnet waardoor alumni beter en sneller hun eerste stappen richting hun eerste stappen richting hun professionele praktijk kunnen en durven zetten.

→ Ik schrijf dit omdat ik de verhalen hoor van X'ers die vertellen dat ze het programma aangrepen als kans om te onderzoeken of ze inderdaad zouden kunnen leven van hun creatieve praktijk. Het is spannend, er staat veel op het spel voor hen als jonge makers. X schept een context om het toch te proberen, maar wel met het gevoel dat er iemand (of een team) achter je staat om je te helpen als je valt. Of om je kansen te bieden als je daar klaar voor bent.

- Wat ik al wist maar nu nog eens bevestigd werd: wat HKU X in de praktijk brengt, resoneert op allerlei manieren met wat ons Lectoraat zal gaan onderzoeken. Wat gemeen hebben is enerzijds een focus op *lerend* ondernemen: niet weten wat ondernemerschap precies inhoudt en het als een afvinklijstje van skills beschouwen, maar als een leerproces van creatieve professionals waarbij ze (telkens opnieuw) uitzoeken en uitproberen hoe ze daadwerkelijk kunnen bijdragen aan de samenleving van vandaag op hun eigen manier. Anderzijds herken ik ook de aandacht voor samenwerking over de grenzen van de eigen discipline heen: op welke manieren werken creatieve professionals eigenlijk samen of zouden ze dat kunnen doen (met elkaar en met externe partners en/of opdrachtgevers)?

→ Ik vraag me af hoe de twee 'lijnen' die nu worden gepresenteerd (lerend ondernemen en van en met elkaar leren) overlappen: waar doen ze dat wel en waar niet? En hoe komt dat? In de sessie blijkt al dat ze vaak door elkaar heenlopen. Die wederkerigheid lijkt waardevol.

- In de verhalen van de X'ers hoor ik hoe het programma ze deed realiseren dat er nog veel meer komt kijken bij een creatieve praktijk dan het maken waar hun opleiding zo op focuste. Opdrachten krijgen, contact onderhouden, je werk positioneren, ontwikkelen, projectmanagement, de financiële kant – deze en nog veel meer activiteiten zijn *inherent* onderdeel van elke creatieve praktijk. In HKU X leren alumni een bredere (en meer realistische) blik te hebben op wat hun creatieve praktijk behelst. De praktische kant in integraal onderdeel van je kunstenaarschap.

→ Ik vraag me af of en waar er aandacht aan dit soort dingen wordt besteed binnen de afstudeerjaren van de verschillende opleidingen. Liggen er kansen voor samenwerking? Niet zozeer in de vorm van aparte lessen of vakken ondernemerschap (dat bestaat natuurlijk al), maar in het nadenken over die praktische kant van de praktijk en van de wereld *na* de studie?

- En ook: niet alle, maar wel veel X'ers profiteerden blijkbaar enorm van het samenwerken met of zich spiegelen aan mensen uit andere disciplines. Een open vraag: Waar in het HKU-onderwijs hebben studenten nu de kans om anderen tegen te komen en samen te werken?